

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

בטיחות בחג החנוכה

המלצות להסברה ולחינוך לבטיחות מונעת לקראת החגים*:

לקראת חג החנוכה מומלץ שהמחנכים יקיימו פעולות הסברה על הסיכונים הקשורים בחג ויעודדו את תלמידיהם להתנהגות בטוחה, כמפורט להלן:

- א. מומלץ כי החנוכיות שהילדים מכינים לא יהיו עשויות מחומרים דליקים כגון עץ, מוצרי פלסטיק וחומרים דליקים אחרים.
- ב. בעת הכנת סופגניות יש להקפיד על הרחקת התלמידים מאזור הבישול, להקפיד על כללי בטיחות באש, להיזהר מהתזת שמן ולהקפיד על יציבות הסירים/המחבתות. כל הפעולות של הכנת סופגניות וטיגון ייעשו בהשגחה צמודה של מורים. מומלץ להכין במקום מטפה כיבוי אש. **חל איסור על הכנת נרות שעווה במוסד חינוך.**
- ג. תלמידים ידליקו נרות אך ורק בנר דולק ולא בגפרורים.
- ד. אם מניחים חנוכייה ליד החלון יש להקפיד להניחה על משטח יציב.
- ה. אין לרקוד עם נרות דולקים בידיים.
- ו. יש להרחיק את החנוכייה מחומרים דליקים כמו וילון, מפה וניירות. יש לוודא מראש את יציבות החנוכייה והנרות שעליה. מומלץ לשים את החנוכייה על מגש יציב, מצופה נייר כסף.
- ז. אם נעשה שימוש כלשהו בלפידים, יש להקפיד שהם יהיו בטוחים ושהשימוש בהם ייעשה בהתאם לכללי הבטיחות המתייחסים לחגיגות ל"ג בעומר.
- ח. בעת הכנת סופגניות, יש להקפיד שרק מבוגר ידליק את האש ויבצע את הטיגון, יש להיזהר מהתזת שמן ולהקפיד על יציבות הסירים/המחבתות. כל הפעולות של הכנת סופגניות וטיגון תהיינה בהשגחה צמודה של מורים. יש להכין במקום מטפה כיבוי אש.
- ט. במקרה של אירוע הדלקת חנוכייה בחצר או בעת הפסקה פעילה וטקסים, יש להקפיד על כללים נוספים:

- תיחום אזור ההכנות והחנוכייה
 - מניעת גישת ילדים לאזור ההכנות והחנוכייה
 - אי השארת חומרי דלק במקום
 - עם סיום הטקס יש לוודא כיבוי החנוכייה ופינוי כל החומרים והציוד
 - כל פעילות ההכנה וההדלקה יעשו על ידי אדם בוגר.
- הערה:** בתיכון, ניתן לבצע את הדלקת החנוכייה על ידי תלמיד מהשכבה העליונה תוך פיקוח של אדם בוגר.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

תהלכות לפידים:

- א. תהלכות לפידים והדלקת מדורות במסגרת מוסד החינוך מחייבות אישור מוקדם של מנהל המוסד והנחיות בכתב של קב"ט הרשות.
- ב. תהלכות לפידים תתואם עם מנהל בית הספר ותאושר על ידו, ובתנועת נוער היא תאושר על ידי הרכז המחוזי.
- ג. תהלכות לפידים מותרת לתלמידים מכיתה ד' ומעלה.
- ד. בכל קבוצה של 20 ילדים יהיו 4 מדריכים אשר יפקחו על נושאי הלפידים ויפעלו מיד במקרה שלפיד נופל או בכל מצב אחר שיש בו סיכון.
- ה. מנהל המוסד ימנה אחראי שיקבע את מסלול התהלכה.
- ו. לפני התהלכה יתודרכו כלל התלמידים ויוזהרו באשר לסכנות הצפויות במהלך האירוע.
- ז. ההליכה עם הלפידים תנוע רק במרכז הדרך או הכביש. לא תהיה תנועה על המדרכות או בסמוך למכוניות חונות. ציר התנועה ייסגר לתנועת כלי רכב בתיאום עם משטרת ישראל.
- ח. הלפידים יהיו עשויים משעווה או בנויים באופן שלא יסכנו את התלמידים האוחזים בהם. יש להקפיד על התקנת לוחית עגולה מתחת לראש הלפיד המונעת טפטוף שעווה כלפי מטה.
- ט. מסלול התהלכה ייקבע באופן שהעשן לא יתפזר על הצופים.
- י. ייקבעו נהלים ברורים במהלך התהלכה ויישמרו רווחים של זרוע וחצי לפחות בין מחזיק לפיד לחברו. אורך הלפיד לא יעלה על אורך הזרוע של התלמיד. לכל קבוצת תלמידים או חניכים ייקבע אחראי אשר יקפיד על המרווחים בין נושאי הלפידים. כאשר יש יותר מקבוצה אחת, יהיה המרווח בין הקבוצות לפחות 4 מ'.
- יא. לפני היציאה לתהלכה יתורגלו התלמידים בכיבוי אש הלפיד במצב חירום. הפקודה למצב זה תהיה "לפיד כבה!".
- יב. בכניסה למתחם הטקס יוצבו דליי מים וחביות מים לכיבוי הלפידים הבורעים בסיום התהלכה.

* מבוסס על חוזר מנכ"ל [ניהול שגרת הבטיחות בבית הספר](#)

בברכה,
רותם זהבי
מנהל תחום בטיחות ארצי

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

תיאור מקרה: כווייה בעת הדלקת חנוכיה

1. תיאור האירוע

בעת פעילות "חצר פעילה" שולבה גם הדלקת חנוכיה. ההתארגנות בוצעה ע"י הסגל המנהלתי של המוסד והלפיד הועבר ע"י תלמיד כולל הדלקת החנוכיה. לאחר מכן הלפיד נלקח מהתלמיד, כובה בדלי מים והתלמיד הצטרף למעגל ריקודים שהיה בחצר. לאחר מס' דקות (5-7) התלונן התלמיד על כאבים בכף ידו, פונה לטיפול רפואי ומשם לבית חולים ועדיין צפוי להמשיך טיפולים ויתכן כי יזדקק להשתלת עור.

2. ממצאים עיקריים:

- 2.1. שילוב פעילות הדלקת החנוכיה לא הובאה לידיעתו ואישורו של מנהל בית הספר כמתחייב, אלא אושרה על ידי סגן המנהל.
- 2.2. הפעילות הלוגיסטית בוצעה ע"י סגל תפעולי של ללא ליווי או הנחייה של סגל ההוראה.
- 2.3. מזמן סיום ההתארגנות ועד להדלקת הלפיד, אזור ההתארגנות היה ללא השגחה, מה שאפשר לאחד התלמידים להרטיב עוד את הלפיד.
- 2.4. במהלך הולכת הלפיד אל נקודת ההדלקה, עודפי דלק חם נזלו על כף ידו של התלמיד ובעת הטיית הלפיד כלפי מטה לצורך הדלקת החנוכיה, הגיעה גם הלהבה אל כף ידו.
- 2.5. מפעילי ומאשר הפעילות לא מכירים את הנחיות חוזר מנכ"ל בתחום פעילות עם אש.
- 2.6. לא נערך סקר סיכונים לפעילות.

3. מסקנות

- 3.1. תכנון הפעילות התקיים ללא עיון בהוראות חוזר מנכ"ל רלוונטי.
- 3.2. אישור פעילות עם אש הינה בסמכות מנהל המוסד בלבד.
- 3.3. הפעילות אמורה להתבצע ולהיות מפוקחת ע"י סגל ההוראה.
- 3.4. אזור ההתארגנות ננטש לפרק זמן וכך אפשר פעילות בלתי רצויה.

4. המלצות עיקריות

- 4.1. יש ללמוד הפעילות את הוראות חוזר מנכ"ל רלוונטיות לפני כל פעילות דומה/ הכרוכה בסיכונים של פעילות שאינה שגרת הפעילות היום יומית.
- 4.2. יש לערוך סקר סיכונים על הפעילות.
- 4.3. יש להדריך את המשתתפים הפעילים בהתאם להוראות חוזר מנכ"ל וסקר הסיכונים.
- 4.4. הצגת הפעילות למנהל המוסד וקבלת אישור.
- 4.5. מינוי מורה אחראי (כחלק מצוות הפעילים) לשם השגחה ווידוי קיום ההתארגנות כראוי.

חג שמח וביטוח

